

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 27 april 1894, kl. 4 e. m.

Betänkande, angående villkoren för tillverkning af bränvin.

I särskilda inom Första Kammaren väckta och till bevillningsutskottet hänvisade motioner, n:is 8 och 9, föreslå herrar *Liss Olof Larsson* och *W. Wallin*, den förre, »att Riksdagen ville för sin del besluta en förhöjning af bränvinstillverkningskatten från nuvarande 50 öre till 60 öre per liter samt att tullen vid införsel af spritdrycker ökades i samma proportion», och den senare, »att Riksdagen måtte höja tillverkningskatten å bränvin med 15 öre per liter».

Herr *Larsson* anför till stöd för sitt förslag, att då Kongl. Maj:t, såsom af den till nu församlade Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof inhemtades, hade för afsigt att låta anstå öfver nästa statsregleringsperiod med framläggande af förslag till införande af maltdrycksbeskattning, och då enskild motionär, äfven om han i likhet med motionären ansåge maltdrycksbeskattningen böra snarast möjligt införas, svårigen kunde åstadkomma den utredning, som erfordrades vid ett förslag om sådan beskattning, syntes det motionären, att man för anskaffande af de ökade statsinkomster, som vore af nöden för åvägabringande af jemvigt i budgeten, lämpligast borde anlita en förhöjd bränvinskatt och en derefter lämpad förhöjd tull å spritvaror, som till riket införas. Denna skatt drabbade icke någon nödvändighetsvara, utan vore en fullkomligt frivillig skatt för alla dem, hvilka den ytterst träffade, på samma gång en sådan skatt gagnade i sedligt och socialt hänseende.

Bih. till Riksd. Prot. 1894. 5 Saml. 1 Afd. 22 Häft. (N:o 22).

»Med nuvarande tillverkningskatt, 50 öre pr liter, har» — fortsätter motionären — »i statsverkspropositionen till denna Riksdag bränvinstillverkningskatten beräknats till 14,000,000 kronor. Om ökningen af denna med 10 öre pr liter icke skulle hafva den lyckliga påföljd, som jag önskar och jemväl åsyftar — ökad nykterhet — så kommer ökningen af skatten med 10 öre pr liter att tillföra statsverket en ökad och välbehöflig inkomst af icke mindre än 2,800,000 kronor, oberäknadt den ökade tullinkomsten.

Skulle deremot statsinkomsten icke komma att ökas, oaktadt skatteförhöjningen, så hvad hade då vunnits genom densamma? Jo, att bränvinsförbrukningen minskats med 4 å 5 millioner liter pr år, och detta är väl ett mål, synes mig, värdt att eftersträfv.»

Herr Wallin åter anser, att man, innan man pålägger maltdryckstillverkningen skatt, bör ur en förhöjd bränvinstillverkningsafgift hemta erforderliga skattebidrag. Maltdryckernas fördyrande kunde, enligt erfarenhet från andra länder, öka förbrukningen af bränvin. Om maltdryckstillverkningen skulle beskattas, måste dessutom en ny kontroll därför upprättas, säkerligen mycket dyrare än den, som nu funnes för bränvinsskatten, hvilken dock kostade cirka 3,050,000 kronor årligen. Härtill komme svårigheten att kunna från beskattningen fritaga det för arbetaren nödvändiga svagdrickat.

Angående förhållanden, som i afseende å bränvinstillverkningsafgiften torde vara att beakta, anhåller motionären derefter att få fästa uppmärksamheten på följande, nemligen:

»att bränvinstillverkningen för de tio åren 1883—1892 har i rundt medeltal utgjort 33,780,000 liter årligen, hvarifrån afgår denaturerade cirka 1,130,000 liter, så att det skattepligtiga bränvinet af 50 % alkoholhalt utgjorde 32,650,000 liter;

att år 1892 voro utskänkningsbolagens inköps- och försäljningsmedelpris pr liter i t. ex. Stockholm och de 5 egentligen bränvinstillverkande länen som följer:

	Inköpspris.	Försäljningspris.
I Stockholm	öre 81,8	öre 148,4
» Östergötland	» 80,6	» 116,9
» Blekinge	» 79,7	» 131,1
» Kristianstads län	» 77,9	» 103,5
» Malmöhus »	» 79,1	» 104,4
» Skaraborgs »	» 77,4	» 105,2

som gör ett medelpris för dessa 6 orter af öre 79,4 och öre 118,3 och sålunda en försäljningsvinst af 38,9 öre pr liter, och

att den årliga vinsten af bränvinsförsäljningen vore i rundt tal cirka 13 millioner kronor för en tillverkning af cirka $33\frac{3}{4}$ millioner liter, hvaraf staten erhållit endast en mindre del.

Dessa siffror och beräkningar kunna ju af flera skäl icke vara exakta, men lemna dock ledning för omdömet och visa, att bränvinet kan och bör ytterligare beskattas, äfven om denna beskattning skulle något minska nuvarande stora försäljningsvinst.

Då de indirekta skatterna äro mindre känbara än de direkta och i synnerhet bättre än extra bevillning, och då tillverkningsskatten å bränvin bör kunna höjas t. ex. med 15 öre, eller från 50 till 65 öre pr liter, hvarigenom statsverket finge en ökad årlig inkomst af nära 5 millioner kronor, hoppas jag goda skäl förefinnas för höjande af denna skatt.»

Såsom af sistbemälda motionär erinrats, har erfarenheten från andra länder visat, att beskattning å maltdrycker medfört ökad förbrukning af spirituösa drycker. För undvikande af en dylik menlig påföljd af maltdrycksbeskattningen gäller det alltså att tillse, i hvad mån en sådan beskattning påkallar förhöjning i bränvinstillverkningsafgiften; och då, på sätt af statsverkspropositionen inhemtas, förslag till maltdrycksbeskattning redan föreligger utarbetadt, ehuru detsamma af i propositionen angifvet skäl icke vid innevarande riksdag framlagts, anser utskottet, att med frågan om bränvinstillverkningsafgiftens höjning skäligen bör anstå, för att detsamma må komma under ompröfning i samband med frågan om åsättande af skatt å maltdryckstillverkningen.

För åvägbringande af erforderlig jembigt i budgeten har utskottet funnit sig i stället böra förorda en annan utväg, i det att utskottet i särskildt, denna dag afgifvet betänkande angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande tullbevillningen föreslagit höjning af tullen å kaffe och kaffesurrogat.

Utskottet, som i berörda betänkande afgifvit yttrande öfver herr Larssons förevarande motion, i hvad den afser *tullen* å spritdrycker, får, på grund af hvad här ofvan anförts, hemställa:

1:o) att herr Larssons ifrågavarande motion, i hvad den afser tillverkningsafgiften för bränvin, icke måtte bifallas; samt

2:o) att icke heller herr Wallins förevarande motion måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 27 april 1894.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr Jansson i Krakerud, hvilken yrkat bifall till herr Larssons motion.